

حمل و نقل چندوجهی، مزایا، چالش‌ها، فرصت‌ها و اثربخشی بهبود عملکرد سیستم‌های حمل و نقلی

احسان ایازی^۱، مهدی سکونی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران گرایش مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه علم و صنعت ایران، Ayaziehsan70@yahoo.com
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران گرایش مهندسی برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه علم و صنعت ایران، Mahdi.sokouni@yahoo.com

چکیده

حمل و نقل ترکیبی معلول پیشرفت صنایع و ظهور حمل و نقل کانتینری در دهه ۶۰ میلادی است [5]. افزایش ترانزیت کالاهای تجاری که از طریق بکارگیری حمل و نقل ترکیبی محقق می‌گردد موجب سرعت بخشیدن گردش مالی و عبارتی دیگر تسریع در اتصال سرمایه و بازار می‌گردد. کاهش تشریفات حمل و ترخیص، کاهش مستندات و هزینه تمام شده کالاهای تجاری از کارکرد اصلی حمل و نقل چندوجهی می‌باشد. تجربیات موفق بکارگیری مؤثر و کارآمد حمل و نقل ترکیبی در کشورهای توسعه یافته و توصیه‌های عملیاتی نحوه بکارگیری آنها در شرکت‌های موفق هدف عمده این مقاله می‌باشد.

واژگان کلیدی: حمل و نقل چندوجهی، ترانزیت، کانتینر، لن‌دبریچ

۱. مقدمه

با توجه به روند رو به رشد تجارت جهانی و اهمیت فرآیندهای حمل و نقل با توجه به شاخصه‌های سرعت و هزینه کاهش سیکل گردش کار و نیز سرعت انتقال کالا از مبدأ به مقصد نهایی را بیش از پیش پراهمیت ساخته است. با توجه به انقلاب کانتینر و تأثیر بی‌بدیل آن بر چرخه انتقال کالا، کاهش واسطه‌های حمل و نقل یا فورواردرها روز به روز از مباحث اصلی تجار به حساب می‌آید. از این رو بهره‌برداری از حمل و نقل چندوجهی که در آن کالا توسط یک واسطه یا فورواردر با استفاده از دو یا چند رویه حمل و نقل از مبدأ اولیه به مقصد نهایی ارسال می‌گردد می‌تواند نقش بی‌بدیلی را در تسهیل تجارت ایفا نماید [1].

بهره‌برداری از این روش حمل و نقل مزایای بی‌شماری دارد که در ادامه اشاره شده است. هنگام بهره‌برداری از روش حمل و نقل چندوجهی ترکیبات مختلفی از رویه‌های حمل وجود دارد که بر اساس شرایط اقلیمی و نیز امکانات زیرساختی منطقه می‌توان از مجموعه‌ای از رویه‌های حمل در قالب یک مجموعه حمل و نقل چندوجهی بهره‌برد. با توجه به گسترده‌فعالیت و مجموعه‌ای از بخش‌ها و رویه‌ها در حمل و نقل چندوجهی این روش چالش‌ها و مشکلات خاص خود را با توجه به شرایط و امکانات منطقه به همراه دارد از جمله این چالش‌ها می‌توان به رویه‌های گمرکی نقاط تالاقی مسیر، مسؤولیت‌های حقوقی طرف‌های ذینفع، شرایط و امکانات زیرساختی در مبادی مختلف و ... اشاره نمود. از این رو در این مقاله ضمن ارائه تعریف شفاف از حمل و نقل چندوجهی، روش‌های حمل و نقل چندوجهی به تفصیل معرفی و شرایط موجود کشور را نسبت به آن روش تحلیل خواهیم کرد و در پایان چالش‌های پیش روی این روش حمل و نقل نیز بر شمرده و بررسی خواهد شد.